

OR Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door OR Rendement

OR Rendement is hét nieuws- en adviesmagazine over medezeggenschap voor leden van de ondernemingsraad, overkoepelende zeggenschapsorganen (COR, GOR, EOR) en de personeelsvertegenwoordiging (PVT), ambtelijk secretarissen, vakbondsbestuurders en externe adviseurs.

OR Rendement behandelt elke maand relevante wijzigingen in wet- en regelgeving en werkt thema's op beleidsmatig en strategisch niveau laagdrempelig uit. Ook geeft OR Rendement praktische informatie over vaardigheden, bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden op het gebied van medezeggenschap. Denk aan onderwerpen als achterbancommunicatie, arbeidsomstandigheden, gespreksvoering met de bestuurder, uitleg van de Wet op de ondernemingsraden (WOR), advies- en instemmingsrecht en noem maar op.

OR Rendement biedt u:

- een overzicht van actueel en relevant vaknieuws;
- praktische artikelen met tips die de lezer direct in de praktijk kan toepassen;
- rubrieken als Vraag 'n Antwoord en Rechtspraak die helpen om de WOR te vertalen naar uw eigen praktijk;
- wekelijkse e-mailservice met het allerlaatste nieuws op OR-gebied;
- een aanvulling op de inhoud van elke uitgave met praktische, online tools.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/orblad

UITBREIDING INSTEMMINGSRECHT BIJ PENSIOEN VERMOEDELIIK PER 1 OKTOBER 2016

Straks in de WOR: heldere pensioentaal

De Eerste Kamer stemde onlangs in met de wijziging van de Wet op de ondernemingsraden. Die wijziging maakt het instemmingsrecht van uw OR bij pensioen stukken duidelijker. Maar dat niet alleen: u krijgt ook méér instemmingsrecht. De wijziging zou ingaan per 1 juli, maar schuift waarschijnlijk op naar 1 oktober. Hoe ziet uw toekomstige instemmingsrecht bij pensioen eruit?

Nu kent de Wet op de ondernemingsraden (WOR) een aantal verbeterpunten op het gebied van pensioen. Zo komt het onduidelijke begrip ‘een regeling met betrekking tot een pensioenverzekering’ nog steeds aan bod. Gaat dat over de pensioenregeling (de pensioenovereenkomst), de pensioenuitvoering (de uitvoeringsovereenkomst) of misschien wel beide? Dat is belangrijk, want de kwaliteit van de uitvoering bepaalt immers ook de kwaliteit van de pensioenregeling.

Vershil

Bovendien verschilt het instemmingsrecht van de OR per soort pensioenuitvoerder. Zo geldt nu nog bij verzekeraars een instemmingsrecht bij het invoeren, wijzigen én beëindigen van de pensioenregeling en bij een ondernemingspensioenfonds alleen bij het invoeren en beëindigen van de pensioenregeling. Alle wijzigingen voor het nieuwe artikel 27 van de WOR vindt u hier op een rij:

1 Pensioen- én uitvoeringsovereenkomst

In de nieuwe wetgeving is geregeld dat het instemmingsrecht van de OR bij pensioen in de eerste plaats geldt voor

de pensioenovereenkomst (de pensioenregeling); dat wat de werkgever en werknemers over pensioen hebben afgesproken. Pensioenregelingen die bij cao of een publiekrechtelijk orgaan zijn overeengekomen, vallen hier niet onder. Daarover is de medezeggenschap gewaarborgd via de vakbonden. Dat is nu zo en dat blijft zo. Dat geldt ook voor pensioenafspraken met werknemers individueel, daar gaat de OR niet over. Ook

op besluiten van het (bestuur van het) pensioenfonds heeft en krijgt uw ondernemingsraad geen instemmingsrecht.

Indirect

Volgens het wetsvoorstel zou het instemmingsrecht ook op de uitvoeringsovereenkomst toezien, maar alleen voor de bepalingen die ‘direct’ van invloed zijn op de pensioenovereenkomst. Het woord ‘direct’ komt nu niet meer in de tekst voor. Het instemmingsrecht geldt dus voor alle bepalingen die van invloed zijn op de pensioenovereenkomst, direct of indirect. Daaronder vallen in ieder geval: bepalingen over de vaststelling van de premie, over de toeslagverlening, maar ook de keuze voor de pensioenuitvoerder!

Tip 1: Bespreek bepalingen uit de uitvoeringsovereenkomst

Bespreek met de werkgever welke bepalingen uit de uitvoeringsovereenkomst de pensioenovereenkomst wel en niet (in)direct raken. Dat voorkomt latere discussies. Vervolgens legt u de resultaten vast – bijvoorbeeld in een ondernemingsovereenkomst (artikel 32 WOR). Het is natuurlijk ook mogelijk om de gehele uitvoeringsovereenkomst onder het instemmingsrecht te laten vallen! Hoe dan ook, geef geen instemming op een wijziging van de pensioenovereenkomst voordat ook de wijziging van de uitvoering(sovereenkomst) duidelijk is.

Vraag de bestuurder om de wijziging van beide overeenkomsten in één instemmingsaanvraag te beschrijven.

Tijdig

Besef u dat de werkgever vanaf 1 oktober nooit meer een offerte van een pensioenuitvoerder kan ondertekenen zonder uw instemming. In een uitvoeringsovereenkomst staan namelijk altijd bepalingen die de pensioenovereenkomst (in)direct raken. Maak dat de werkgever duidelijk en zorg voor een tijdige start van een pensioenwijzigingstraject.

2 Keuze pensioenuitvoerder

Uit het originele wetsvoorstel bleek dat de keuze voor de pensioenuitvoerder bij de werkgever lag, omdat er daarmee geen ‘directe’ invloed was op de pensioenovereenkomst. Nu ook bepalingen met ‘indirecte’ invloed onder het instemmingsrecht vallen, was het logisch om dit ook voor de keuze van de pensioenuitvoerder te laten gelden.

Voorbeeld: wil uw werkgever overstappen van een pensioenverzekeraar naar een premiepensioeninstelling (PPI) of van de ene PPI naar de andere PPI, dan heeft uw ondernemingsraad instemmingsrecht. Dat is maar goed ook, want iedere overstap kan een wijziging in de uitvoering betekenen, ook al blijft de pensioenovereenkomst ongewijzigd.

Indexatie

Zo zijn de gevolgen van overstap van een middelloonregeling bij een verzekeraar met gegarandeerde uitkering naar (dezelfde) middelloonregeling bij een Algemeen Pensioenfonds enorm. De pensioenen worden niet langer gegarandeerd opgebouwd, want anders dan een verzekeraar kan een pensioenfonds de opgebouwde pensioenaanspraken bij te lage dekkingsgraden korten. Daar staat wel een (grotere) kans op indexatie van de opgebouwde aanspraken tegenover. Onderzoek de gevolgen voor de op te bouwen pensioenen dus zorgvuldig met uw ondernemingsraad.

Tip 2: Gevolgen opbouw

Let bij de overstap naar een andere pensioenuitvoerder ook op de gevolgen voor de al opgebouwde rechten bij de huidige pensioenuitvoerder. Zijn er beheers- of administratiekosten en wie betaalt die? Is er kans op indexatie van de opgebouwde pensioenen of vervalt die? Is er nog overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsdekking voor werknemers die op het einde van het contract ziek of arbeidsongeschikt zijn? Verleen geen instemming voordat dit duidelijk is.

Tip 3: Toezicht op pensioen vanuit het buitenland

Op een pensioenovereenkomst die in het buitenland wordt ondergebracht, is de Nederlandse Pensioenwet van toepassing. Het toezicht op de uitvoering gebeurt echter door de buitenlandse toezichthouder en de buitenlandse uitvoeringsregels (financieel toetsingskader) zijn van toepassing. Volgens de regels in België mag met een hogere rekenrente

voor de vaststelling van de premie worden gerekend waardoor de premies lager uitvallen. Dat is fijn, maar onderzoek dan met uw OR goed wat dit betekent voor de hoogtes van de uitkeringen, de mate van zekerheid ervan en de mogelijkheden tot indexatie. Geldt er (nog steeds) een bijstortverplichting van de werkgever bij te lage dekkingsgraden?

3 Invoeren én wijzigen én beëindigen

Het soort uitvoerder speelt straks geen rol meer bij uw instemmingsrecht over het wijzigen van de pensioenregeling. Dat recht is in alle gevallen – ook als de pensioenuitvoerder in het buitenland is gevestigd – van toepassing, dus zowel op het invoeren, het beëindigen als het wijzigen van de pensioenovereenkomst. Dit betekent een verruiming van het instemmingsrecht bij een (ondernemings) pensioenfonds: het geldt straks ook bij het wijzigen van de pensioenregeling (tenzij de wijziging per cao gebeurt of door het pensioenfondsbestuur zelf).

Vrijwillig

Het instemmingsrecht is niet van toepassing als er sprake is van verplichte deelname aan een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds. Bij vrijwillige aansluiting of een vrijwillige pensioenregeling bij een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds heeft de OR dus wel instemmingsrecht. Let op: in deze gevallen hebben sociale partners het pensioen al (grotendeels) inhoudelijk geregeld en gaat het instemmingsrecht met name om het besluit tot vrijwillige toe- of uittreding tot het fonds of de betreffende regeling.

4 Informatieplicht uitvoeringsovereenkomst

De WOR krijgt nog een aanvulling: artikel 31f. Daarmee komt er een nieuwe informatieplicht: de werkgever moet uw OR ruim op tijd schriftelijk informeren over het vaststellen, wijzigen of intrekken van een uitvoeringsovereenkomst. Uw OR krijgt daarmee de kans om te beoordelen

aan te tonen dat een bepaling de pensioenovereenkomst (in)direct beïnvloedt.

Rechten

De wetgeving gaat er voor u op vooruit, maar de Tweede Kamer heeft wel aandachtspunten voor de komende tijd, zoals de medezeggenschap op pensioen voor (kleinere) organisaties zonder OR. Misschien moet de personeelsvertegenwoordiging of personeelsvergadering meer rechten bij pensioen krijgen. Ook zal er aandacht zijn voor de medezeggenschap van werknemers die al uit dienst zijn en gepensioneerd. Ligt hier een taak voor de OR of krijgen zij een eigen vorm van medezeggenschap? Wordt vervolgd...

Mr. Corry van Herpen CPL, directeur Pensioen Perspectief, adviesbureau voor pensioenvraagstukken, tel. (020) 240 22 93, www.pensioenperspectief.nl

Tip 4: Nietigheid inroepen

Neemt de werkgever zonder uw instemming een besluit waarop u instemmingsrecht heeft, roep dan binnen één maand schriftelijk de nietigheid daarvan in (artikel 27 lid 5 WOR). Let op: als u de termijn voorbij laat gaan, verliest u dit beroepsrecht. De termijn begint te lopen zodra de werkgever het besluit heeft meegedeeld of – als er geen mededeling is geweest – aan de OR is gebleken dat de werkgever een dergelijk besluit uitvoert of toepast.

Instemmingsrecht OR bij pensioen

De ondernemingsraad (OR) krijgt per 1 oktober 2016 een sterker instemmingsrecht als het gaat om pensioen. Wil de werkgever de pensioenovereenkomst wijzigen, dan moet hij eerst langs de OR voor toestemming. De OR heeft voortaan instemmingsrecht op:

1. Iedere wijziging van de pensioenovereenkomst

art. 27
WOR
lid 1

De OR heeft voortaan instemmingsrecht op het vaststellen, wijzigen en intrekken van de pensioenovereenkomst, ongeacht de uitvoerder. Elke wijziging (hoe klein ook) valt dus onder het instemmingsrecht!

! Het instemmingsrecht geldt niet als uw organisatie de regeling verplicht moet laten uitvoeren door een bedrijfstakpensioenfonds of als het al is geregeld in de cao.

Werkgever

pensioenovereenkomst

Werknemer

uitvoeringsovereenkomst

pensioenreglement

2. Wijziging van bepalingen in uitvoeringsovereenkomst

art. 27
WOR
lid 7

De OR heeft voortaan instemmingsrecht op de (wijziging van) bepalingen uit de uitvoeringsovereenkomst die van invloed zijn op de pensioenovereenkomst.

Pensioenuitvoerder

3. De keuze voor een andere uitvoerder

art. 27
WOR
lid 7

De OR heeft voortaan instemmingsrecht als de werkgever het pensioen wil onderbrengen bij een andere uitvoerder.

Nieuw informatierecht

i

De WOR krijgt een nieuw artikel (artikel 31f): De ondernemer is verplicht de ondernemingsraad zo spoedig mogelijk schriftelijk te informeren over elke voorgenomen vaststelling, wijziging of intrekking van een uitvoeringsovereenkomst of uitvoeringsreglement als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet.

WOR: Wet op de ondernemingsraden.
zie rendement.nl/wor